Kulleġġ San Tumas More

Skejjel Primarji

Eżami ta' Nofs is-Sena

STUDJI SOĊJALI

Is-Sitt Sena	Frar 2018	Ħin: 60 minuta

Isem: ___________________________________ Total ta' marki: [ ]

Klassi:___________________________________

TAQSIMA A: L-ASSEDJU L-KBIR

EŻERĊIZZJU A: Min Jien? - Ikteb l-isem tal-personaġġ skont l-informazzjoni mogħtija. Agħżel minn dawn l-ismijiet: *Toni Bajada, Sulejman, Dragut, De Valette, Don Garcia de Toledo, Mustafa Piali, Mustafa Paxa.*

1) Jien il-Granmastru li mexxejt lill-Kavallieri u lill-Maltin fi żmien l-Assedju.	
2) Jien issograjt ħajti kemm–il darba biex inwassal il-messaġġi bil-għawm bejn Sant'Anġlu u Sant'Iermu.	
3) Jien il-viċiré ta' Sqallija li ġibt l-għajnuna għal Malta fis-7 ta' Settembru.	
4) Jien is-Sultan Tork li bgħatt l-armata tiegħi biex tattakka lil Malta biex teqred lill-Kavallieri.	
5) Fi żmien l-Assedju jien kont il-kaptan tal-flotta Torka.	
6) Jien kont il-ġeneral tas-suldati Torok.	
7) Jien il-furban Tork li bis-saħħa tiegħi t-Torok rebħu lil Sant'Iermu iżda sfortunatament tlift ħajti waqt l-attakk.	

(7 marki)

EŻERĊIZZJU B: Ikteb l-isem ta' dawn il-Fortifikazzjonijiet:

Ċittadella	Mdina
Sant'Anġlu	Sant'Iermu

(4 marki)

EŻERĊIZZJU Ċ: Poġġi dawn is-sentenzi wara xulxin skont kif seħħew l-avvenimenti billi tikteb in-numri minn 1 sa 10 fil-kaxxi.

	Il-Prinċpijiet Insara fehmu l-importanza ta' Malta u għenu billi bagħtu flus għall-bini tal-Belt Valletta
	L-ewwel attakk sar fuq il-forti Sant' Iermu.
	B'din ir-rebħa Malta dehret bħala t-tarka tal-Kristjaneżmu.
	Il-flotta Torka waslet fit-18 ta' Mejju 1565 u tħalliet fil-port ta' Marsaxlokk.
	Fis-7 ta' Settembru ġriet l-aħbar li kienet waslet għajnuna kbira għal Malta.
	Wara xi żmien wasal Malta il-furban Dragut li beda jgħin mhux ftit f'dan l-attakk.
	Il-ġid f'pajjiżna beda jikber u Malta bdiet it-triq għall-progress.
	Wara huma attakkaw lill-Birgu, l-Isla u l-fortizzi ta' Sant Anġlu u San Mikiel iżda ma rebħuhomx.
	It-Torok qatgħu qalbhom, qabdu x-xwieni u telqu lura lejn pajjiżhom.
	It-Torok irnexxielhom jirbħu Sant'Iermu fit-23 ta' Ġunju.

(10 marki)

EŻERĊIZZJU D: Wieġeb

1) Wara l-Assedju, kif beda jissejjaħ il-Birgu?

____ (1)

2) Kif bdiet tissejjaħ l-Isla wara l-Assedju?

____ (1)

3) X'jismu dan il-monument?

____ (1)

4) Fejn jinsab dan il-monument?

____ (2)

5) X'jismu l-iskultur Malti li għamel dan il-monument?

____ (1)

6) X'jirrappreżentaw it-tliet figuri li jidhru f'dan il-monument?

a. il-figura maskili fin-nofs tirrappreżenta :

____ (1)

b. il-figura femminili fuq ix-xellug tirrappreżenta:

____ (1)

c. il-figura femminili fuq il-lemin tirrappreżenta:

____ (1)

(9 marki)

TAQSIMA B: IL-BINI TAL-BELT VALLETTA

EŻERĊIZZJU E: Imla l-vojt b'dawn il-kliem:

għajn tal-ilma	Vitorja	Xiberras	Francesco Laparelli
Peniżola	6000	Jean de Valette	Papa Piju V

1. Il-Granmastru Jean de Valette talab l-għajnuna tal-________________.
2. Dan bagħat lill-perit ________________biex ifassal il-pjanta tal-belt il-ġdida.
3. Ir-Re Filippu II ta' Spanja flimkien mal-Papa bagħtu ________________suldat.
4. Il-post li ntagħżel għall-bini tal-belt il-ġdida kien fuq l-Għolja ________________.
5. Din kienet ________________għax kienet imdawra bil-baħar ħlief għal naħa waħda.
6. L-unika żvantaġġ li kellha din l-għolja kien li ma kellha l-ebda ________________.
7. L-ewwel ġebla tal-belt il-ġdida tqiegħdet fit- 28 ta' Marzu 1566, fil-post fejn inbniet il-knisja tal-________________.
8. Ġie deċiż li l-belt tissemma Valletta f'ġieħ il-Granmastru ________________.

(8 marki)

EŻERĊIZZJU F: Ikteb VERU jew FALZ

1.	Il-ġebel tal-franka kellu jinqata' mill-barriera tal-Manderaggio.	
2.	Wara Jean de Valette, laħaq il-Gran Mastru Perellos.	
3.	Il-popolazzjoni tal-Belt fi żmien 40 sena telgħet minn xejn għal 10,000.	
4.	Il-Forti Sant'Iermu kellu jinbena fin-nofs tal-Belt.	
5.	Il-perit Ġlormu Cassar fassal il-pjanti tal-iktar binjiet importanti fil-belt il-ġdida.	
6.	In-naħa ta' ġewwa tal-Knisja Konventwali ta' San Ġwann reġgħet ġiet imżejna fuq stil barokk.	
7.	Il-Belt Valletta ġiet iddikjarata Wirt Dinji tal-Umanita' mill-Parlament Ewropew.	
8.	Il-Palazz tal-Gran Mastri qiegħed f'nofs il-Belt Valletta u fih faċċata twila ħafna b'ħames bibien prinċipali.	

(8 marki)

EŻERĊIZZJU Ġ: Qabbel billi tikteb in-numri fil-kaxxi tan-nofs

1.	Il-perit li kompla x-xogħol wara Francesco Laparelli		swar
2.	Mibni fuq pjanta forma ta' salib		bereġ
3.	Il-Kap tal-Kavallieri	**1**	Ġlormu Cassar
4.	L-isptar tal-Ordni tal-Kavallieri fil-Belt Valletta		Pinto
5.	Ħitan kbar li jiddefendu l-belt		Caravaggio
6.	Kienu joqogħdu l-Kavallieri qabel marru joqogħdu l-Belt Valletta		Perellos
7.	Palazzi kbar li fihom kienu joqogħdu l-Kavallieri		Is-Sagra Infermerija
8.	Il-Gran Mastru li żejjen il-Palazz tal-Gran Mastri b'sett arazzi famużi		Gran Mastru
9.	Il-Gran Mastru li ried li l-faċċata tal-Berġa ta' Kastilja tinbena mill-ġdid fuq stil barokk.		Kon-Katidral ta' San Ġwann
10.	Pitter il-pittura tal-qtugħ tar-ras ta' San Ġwann li hemm fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann.		Birgu

(9 marki)

TAQSIMA Ċ: NIMMANIĠĠJAW L-ISKART

EŻERĊIZZJU G: Immarka (✓) taħt sew jew ħażin

		Sew	Ħażin
1.	Immur għand tal-ħanut u nieħu basket miegħi.		
2.	Meta nikteb nuża l-karta minn żewġ naħat.		
3.	Narmi l-fliexken tal-plastik fil-borża s-sewda.		
4.	Nieħu l-'lunch' ippakkjat fil-borża tal-plastik.		
5.	Għandi żarbun u tqatta' ftit. Minflok insewwih narmih.		
6.	Għandi saqqu. Immur narmih barra.		
7.	Ma narmix il-batteriji fil-borża s-sewda.		
8.	Narmi kollox fil-borża s-sewda ħalli neħles mill-iskart malajr.		
9.	Nuża l-vażetti tal-ħġieġ biex nżomm xi affarijiet fihom.		
10.	Meta nagħmel 'craft' nuża l-kartun taċ-ċereali minflok kartonċina.		

(10 marki)

EŻERĊIZZJU GĦ: Semmi eżempji differenti ta' skart

1.	Skart industrijali tal-bini u kostruzzjoni	
2.	Skart mil-lukandi u restoranti	
3.	Skart domestiku	
4.	Skart mill-fabbriki	

(4 marki)

EŻERĊIZZJU H: Dawn huma xi affarijiet li nistgħu nieħdu fil-'bring-in sites'. Poġġihom taħt il-kontenitur li suppost

Bottijiet tal-aluminjum

Bottijiet tal-landa

Fliexken tal-ħġieġ tal-inbid

Fliexken tal-plastik

Kartun irqiq

Landi tat-tonn taż-żejt

Magazines

Tazzi tal-plastik tal-yoghurt

Mera

Pitazzi qodma

Vażetti tal-ħġieġ

Kontenituri tal-plastik tal-ħasil tal-platti

KARTA	PLASTIK	ĦĠIEĠ	METALL

(6 marki)

EŻERĊIZZJU Ħ: Immarka b'sinjal (✓) f'liema borża se tpoġġi dan l-iskart. Fejn se tpoġġi dawn l-affarijiet? Fil-borża s-sewda jew fil-borża l-griża?

	BORŻA SEWDA	BORŻA GRIŻA
Flixkun tal-plastik tal-luminata		
Qmis imqattgħa		
Bott tal-'ice tea'		
Ittri ħżiena		
Pakkett vojt taċ-ċereali		

(5 marki)

TMIEM TAL-KARTA